

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 03/2017

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Законопроекти, запропоновані у Верховній раді України у лютому 2017 року

Сільськогосподарські землі

- Продовження мораторію на купівлю-продаж земель с\г призначення до проведення Всеукраїнського референдуму
- Додатковий контроль за діяльністю Державного земельного кадастру
- Спрощення механізмів обміну земельними ділянками
- Врегулювання питань з невитребуваними землями та обміном ділянками
- Врегулювання виділення земель за межами населених пунктів
- Узаконення права спадкування земель в постійне користування

Аграрне законодавство

- Ліквідація Аграрного фонду
- Спрощення умов ведення бізнесу
- Відновлення держрегулювання цін на соціальні продукти

Податкове законодавство

- Звільнення від оподаткування та зборів на непідконтрольній території
- Уточнення у порядку звільнення від плати за землю
- Звільнення від оподаткування завезення до України племінних тварин
- Скасування ввізного мита на племінних кіз
- Відновлення спеціального режиму ПДВ для дрібних аграріїв
- Аграріям повернуть втрачений ПДВ

Лісове господарство

- Контроль за лісовим насінництвом

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у лютому 2017 року

Сільськогосподарські землі

Продовження мораторію на купівлю-продаж земель с\г призначення до проведення Всеукраїнського референдуму

Проект Закону «Про внесення змін до розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України щодо мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення» № 5653-1 від 01.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. (партія «Опозиційний блок»)).

Метою законопроекту є продовження мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського (с/г) призначення до проведення Всеукраїнського референдуму з цього питання.

Додатковий контроль за діяльністю Державного земельного кадастру

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру» № 6017 від 03.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Гройсман В.Б. (Кабінет Міністрів України)).

Законопроектом запроваджується механізм оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері ведення Державного земельного кадастру, спрощення процедури врегулювання спорів та розгляду скарг, забезпечення контролю за прийняттям відповідних рішень у сфері ведення Державного земельного кадастру.

Спрощення механізмів обміну земельними ділянками

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації використання масивів земель сільськогосподарського призначення» № 6049 від 07.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Івченко В.Є., Кириленко І.Г. та ін. (партії «Батьківщина», «Блок Петра Порошенка»)).

Законопроектом запропонований механізм, який передбачає:

- обмін земельних ділянок державної або комунальної власності на рівноцінні земельні ділянки приватної власності;
- обмін нерозподілених земельних ділянок та невитребуваних земельних ділянок і земельних часток (паїв) на рівноцінні земельні ділянки приватної власності.

Врегулювання питань з невитребуваними землями та обміном ділянками

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» № 6049-1 від 23.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Кулініч О.І., Мірошніченко І.В. та ін. (партії «Відродження», «Самопоміч», «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», «Воля народу»)).

Законопроектом, зокрема, передбачається:

- визнати землі колективної власності ліквідованих колективних с/г підприємств комунальною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст;
- надати можливість загальним зборам членів колективних с/г підприємств, паювання земель у яких завершилось, до 2020 року перерозподілити між собою (допаювати) залишок с/г угідь та передати землі несільськогосподарського призначення до комунальної власності;
- встановити кінцевий строк виділення в натурі (на місцевості) невитребуваних (нерозподілених) земельних ділянок; у разі, якщо до 1 січня 2018 року власник невитребуваної земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформив право власності на земельну ділянку, він вважається таким, що відмовився від одержання земельної ділянки;
- надати органам місцевого самоврядування право тимчасового розпорядження землями колективної власності шляхом передачі їх в оренду до моменту державної реєстрації права власності на них;
- визначити порядок проведення інвентаризації земель Державного земельного кадастру;
- передача земельних ділянок під польовими дорогами в оренду землекористувачу, який

використовує земельні ділянки загальною площею 75% від загальної площі масиву. Якщо такий землекористувач відсутній, то такі земельні ділянки передаються в оренду особам, які використовують не менше 25% масиву;

- надання можливості фізичним та юридичним особам використовувати земельні ділянками під лісосмугами та іншими захисними насадженнями на праві оренди, яке буде набуватися без проведення земельних торгів;
- надання права землекористувачу, який використовує земельні ділянки загальною площею 75% від загальної площі масиву, одержувати в оренду інші земельні ділянки масиву за умови надання взамін у суборенду іншої земельної ділянки, розташованої у цьому ж масиві. У разі відмови договір оренди укладається за рішенням суду.

Врегулювання виділення земель за межами населених пунктів

Проект Закону «Про внесення зміни до розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України щодо недопущення передачі земельних ділянок за межами населених пунктів та сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування» № 6132 від 24.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Бублик Ю.В. (позафракційний)).

Законопроект розроблено з метою недопущення передачі земельних ділянок за межами населених пунктів та с/г призначення державної власності у власність або у користування до затвердження проектів землеустрою щодо встановлення меж територій територіальних громад.

Узаконення права спадкування земель в постійне користування

Проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо переоформлення деяких прав на землю, набутих до набрання чинності Земельним кодексом України» № 6148 від 28.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Кулініч О.І., Кучер М.І. та ін. (партії «Відродження», «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», «Воля народу», позафракційний)).

Законопроект передбачається, що громадяни та юридичні особи, які до набрання чинності нинішньої редакції Земельного кодексу (у 2002р.) набули земельні ділянки на праві постійного користування, мають можливість переоформити відповідне право на право оренди строком на 50 років, якщо інший строк не погоджений орендарем.

Необхідність даного законопроекту викликана ситуацією, що склалася, а саме: права постійного користування землею були набуті громадянами (фермерами) ще до вступу в силу нинішньої редакції Земельного кодексу, вже відповідно до якої громадяни та приватні юрособи не мають права на оформлення землі в постійне користування і, таким чином, фермерські господарства можуть припинити своє існування після смерті засновника.

Аграрне законодавство

Ліквідація Аграрного фонду

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України" (щодо Аграрного фонду)» № 6055 від 08.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Медуниця О.В., Бриченко І.В. та ін. (партії «Народний фронт», «Блок Петра Порошенка»)).

Законопроект пропонується ліквідувати Аграрний фонд через неефективність його діяльності та не забезпечення продовольчої безпеки населення.

Натомість законопроектом пропонується запровадити інститут Державного інтервенційного агента, яким може бути виключно суб'єкт господарювання державного сектору економіки та який уповноважений Кабінетом Міністрів України провадити державні аграрні інтервенції на організованому аграрному ринку.

Спрощення умов ведення бізнесу

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляції) в аграрному секторі економіки» № 6113 від 22.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Івченко В.Є., Заболотний Г.М. та ін. (партії «Батьківщина», «Блок Петра Порошенка», «Самопоміч»)).

Законопроект направлений на:

- адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу;
- запровадження найкращого світового досвіду;
- спрощення започаткування та ведення господарської діяльності;
- скорочення та спрощення дозвільних і погоджувальних процедур в аграрному секторі.

Прийняття законопроекту дозволить малому та середньому бізнесу економити приблизно 4-6 млрд грн на рік.

Відновлення держрегулювання цін на соціальні продукти

Проект Постанови «Про заходи щодо відновлення державного цінового регулювання на соціально значущі продовольчі товари» № 6119 від 22.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. (партія «Опозиційний блок»)).

Метою законопроекту є недопущення скасування Урядом державного цінового регулювання на соціально значущі продовольчі товари та зменшення граничних торговельних надбавок на основні соціальні продукти харчування.

Як відомо, 1 жовтня 2016 р. Кабінет Міністрів України запровадив на тримісячний період пілотний проект щодо призупинення державного регулювання цін на товари і послуги у сфері виробництва та реалізації продовольчих товарів.

Податкове законодавство

Звільнення від оподаткування та зборів на непідконтрольній території

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" щодо врегулювання окремих питань ведення господарської діяльності на території проведення антитерористичної операції» № 5648-1 від 01.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Веселова Н.В. (партія «Об'єднання «Самопоміч»)).

Законопроектом передбачається звільнення суб'єктів господарювання від плати за користування земельними ділянками державної та комунальної власності, а також від орендної плати за користування державним та комунальним майном, розташованим в населених пунктах, на території

яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та таких, що розташовані на лінії зіткнення.

Уточнення у порядку звільнення від плати за землю

Проект Закону «Про внесення змін до пункту 38 підрозділу 10 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості місцевих бюджетів населених пунктів на лінії зіткнення» № 5649-1 від 01.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Веселова Н.В. (партія «Об'єднання «Самопоміч»)).

Законопроектом, зокрема, уточнюється термінологія у пункті щодо звільнення від плати за землю за земельні ділянки, що розташовані в населених пунктах на тимчасово окупованій території та/або на лінії зіткнення.

Звільнення від оподаткування завезення до України племінних тварин

Проект Закону «Про внесення змін до статті 197 Податкового кодексу України щодо створення умов для поліпшення племінних і продуктивних якостей тварин, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності тваринницької галузі» № 6043 від 07.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Ляшко О.В., Галасюк В.В. та ін. (партії «Радикальна партія Олега Ляшка», «Народний Фронт», «Блок Петра Порошенка»)).

Законопроектом пропонується звільнити від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України племінних генетичних ресурсів, а саме:

- чистопородних племінних коней;
- чистопородних племінних нетелів, корів та іншої племінної ВРХ;
- чистопородних племінних свиней;
- чистопородних племінних овець;
- чистопородних племінних кіз;
- племінних (генетичних) ресурсів за кодами згідно з УКТ ЗЕД 0511 10 00 00, 0511 99 85 10.

Крім того, законопроект зобов'язує Кабінет Міністрів України у місячний термін здійснити розробку нової загальнодержавної програми селекції у тваринництві.

Скасування ввізного мита на племінних кіз

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про Митний тариф України" щодо створення умов для поліпшення племінних і продуктивних якостей тварин, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності тваринницької галузі» № 6044 від 07.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Ляшко О.В., Галасюк В.В. та ін. (партії «Радикальна партія Олега Ляшка», «Народний Фронт», «Блок Петра Порошенка»)).

Законопроектом передбачається звільнити від оподаткування ввізним митом імпорт чистопородних племінних кіз. Наразі ставка ввізного мита на імпорт чистопородних племінних кіз складає 2%, в той час як положення чинного Закону України «Про Митний тариф України» передбачають оподаткування ввезення на митну територію України племінних чистопородних коней, великої рогатої худоби, свиней та овець за нульовою ставкою мита.

Відновлення спеціального режиму ПДВ для дрібних аграріїв

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників» № 6091 від 16.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Тимошенко Ю.В., Кириленко І.Г. та ін. (партія «Батьківщина»)).

Законопроектом вносяться наступні зміни:

- поновлення діючої до 2016 року спрощеної системи оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) для малих та середніх с/г підприємств, площа с/г угідь яких становить до 500 гектарів;
- відмова від спеціального режиму оподаткування ПДВ у сферах лісового господарства та рибальства;
- обмеження кількості у одному господарстві поголів'я тварин, вирощування яких є підставою для застосування суб'єктом тваринництва спрощеної системи оподаткування ПДВ;
- звільнення від спеціального режиму оподаткування діяльність у сфері птахівництва, у тому числі виробництво яєць;
- уточнення порядку електронного адміністрування ПДВ у межах спеціального режиму оподаткування.

Аграріям повернуть втрачений ПДВ

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо захисту прав вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника» № 6099 від 20.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Кришин О.Ю., Продан О.П. та ін. (партії «Народний фронт», «Блок Петра Порошенка», «Відродження»)).

Законопроектом відновлюються права сільськогосподарських підприємств, які перебували на спецрежимі оподаткування ПДВ, скасованому 1 січня 2017 року.

Це скасування викликало певні проблеми із переходом на загальну систему оподаткування — значна кількість підприємств не змогла в повному об'ємі скористатися правом на пільговий режим сплати ПДВ за 2016 рік.

Основною причиною таких проблем стало блокування, на вимогу Державної фіскальної служби України, додаткових ПДВ-рахунків у Держказначействі, які мали функціонувати до 30 січня 2017 року.

Законопроектом передбачено механізм одноразового коригування формули для реєстрації податкових накладних у порядку, передбаченому для спецрежиму.

Лісове господарство

Контроль за лісовим насінництвом

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про насіння і садивний матеріал" (щодо забезпечення умов ефективного ведення лісового насінництва та розсадництва)» № 6083 від 14.02.2017, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Дзюблик П.В., Дирів А.Б. та ін. (партії «Народний фронт», «Блок Петра Порошенка», «Воля народу», позафракційні)).

З метою врегулювання ведення лісового насінництва та розсадництва, законопроектом встановлюється, що насіння і садивний матеріал лісових рослин підлягають обов'язковій державній сертифікації. Також визначаються умови видачі відповідних сертифікатів.

Окрім того, у законопроекті визначаються повноваження Держлісагентства у сфері насінництва та розсадництва.

Автор, редакція та контакти:

Марія Ярошко, Симан Юрк
Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)
Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ
Тел. +38044/ 2356327
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети